

5 -stappenmodel

Werkwijze en uitwerking met casus van mevrouw Allard

Stap	Toelichting
Stap 1 Voorbeeld casus of één van de deelnemers brengt zelf een casus in	<ul style="list-style-type: none">• Let erop dat men niet al direct op de casus in gaat, maar degene, die de casus inbrengt moet deze eerst redelijk volledig beschrijven. Gebruik een bord of flap-overs om wat informatie van de casus in steekwoorden op te schrijven, zodat dat tijdens de bespreking helder blijft.• Zowel bij gebruik van de voorbeeldcasus als bij inbreng van een eigen casus moet duidelijk een probleem worden benoemd. Dat kunnen ook meerdere problemen zijn, maar benoem ze afzonderlijk en schrijf deze weer op.• Kies dan één probleem om mee verder te gaan tijdens de bijeenkomst. Mogelijk is er tijd om meerdere problemen te bespreken, maar één probleem tegelijk.
Stap 2 Leren kijken naar de situatie door het oog van de verzorgende/verpleegkundige, leidinggevende, mantelzorg en cliënt (in twee of drie groepen)	<ul style="list-style-type: none">• Verdeel de groep, vier personen per groepje. Ieder groepje leeft zich in vanuit één invalshoek, namelijk verzorgende/verpleegkundige, leidinggevende, mantelzorg en cliënt.• Geef ieder een A-4 met daarop genoteerd de positie van waaruit men naar de situatie gaat kijken. A-4 is voor aantekeningen. Vraag de drie belangrijkste punten aan te geven. Let op: nog geen oplossingen gaan bedenken. Dat komt later. Eerst nu goed het probleem uitdiepen.• Vervolgens noemt ieder groepje in de groep deze drie belangrijkste punten bij de situatie. Vraag reacties hierop. Dat leidt vanzelf naar stap 3. <p>Toelichting bij voorbeeldcasus:</p> <p>Mevrouw Allard: De aanwezigheid van haar man is een steun voor mevrouw. Ze herkent hem meestal wel, soms ook niet. De individuele aandacht en hulp voor haar is prettig. Ze heeft altijd een vertrouwd persoon om haar te helpen met eten. Ze kan nog wat praten over dingetjes van vroeger, omdat haar man daarmee bekend is. Een enkele keer is mevrouw erg moe, en dan duurt het bezoek van haar man te lang. (dus 3 punten: - steun voor mevrouw - veel hulp - soms te veel)</p> <p>Meneer Allard: Meneer is bezorgd over zijn vrouw, hij voelt zich verantwoordelijk voor haar en wil voor haar de best mogelijke zorg. Hij wil ook graag</p>

Stap	Toelichting
<p>Vervolg stap 2 Leren kijken naar de situatie door het oog van de verzorgende/verpleegkundige, leidinggevende, mantelzorger en cliënt (in twee of drie groepen)</p>	<p>erkenning voor zijn inzet en bereidwilligheid. Het dagelijkse bezoek geeft structuur aan zijn dagen. Dat ritme werkt goed voor hem. Meneer is goed onderlegd en houdt de kranten en actualiteit goed bij. Hij heeft veel kennis vergaard over dementie en over de zorg en wil daar ook iets van in de praktijk brengen. Dat houdt hij niet voor zichzelf.</p> <p>(dus 3 punten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - verantwoordelijk voelen - erkenning inzet en kennis - ritme) <p>Verzorgenden/verplegenden:</p> <p>Meneer bemoeit zich teveel met hun werk, men ervaart controle. Alle gesprekken kosten hen ook teveel tijd. In het begin gingen ze graag op zijn gesprekken en vragen in, maar nu wordt dat teveel. Men gaat hem mijden.</p> <p>(dus 3 punten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - controle - kost tijd - levert ook tijd op) <p>Leidinggevende:</p> <p>Wordt ermee geconfronteerd dat er geen duidelijke regels zijn over de inbreng van familie op de afdeling. Heeft het gevoel steeds achter de feiten aan te lopen. Wil meneer ondersteunen, maar ook personeel. Kost leidinggevende ook veel tijd.</p> <p>(dus 3 punten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - geen beleid op afdeling - kost tijd - voelt druk)
<p>Stap 3 Doel bepalen: Wat wil men bereiken in deze situatie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Een doel vaststellen: wat willen deelnemers voor deze casus bereiken? Let er op dat er nog steeds geen oplossingen gegeven worden. Die komen in de volgende stap. Als je direct al aan oplossingen gaat denken, is het gevaar groot dat de oplossingen teveel in één richting gaan. • Deelnemers bespreken wat haalbaar is. <p>Toelichting bij voorbeeldcasus:</p> <p>Verzorgenden kunnen goed omgaan met meneer Allard, ervaren hulp ipv controle en ongemak. Meneer Allard voelt zich gewaardeerd.</p>

Stap	Toelichting
<p>Stap 4 Alternatief gedrag formuleren, leren/uitproberen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nu kunnen oplossingen aan bod komen. De oplossingen moeten in gedrag beschreven worden, het werkwoord 'doen' helpt daarbij. Het gaat er natuurlijk om wat de deelnemers in deze situatie kunnen doen, dus niet 'dat er meer geld voor de gezondheidszorg moet komen' of 'meer tijd moet zijn'. Dat zijn oplossingen die buiten de mogelijkheden van de deelnemers liggen. • Stimuleer alle deelnemers hun ideeën te spuien. Alle ideeën zijn welkom. • Schrijf ze op de flappen ter ondersteuning van het proces. • Daarna kunnen de meest bruikbare oplossingen besproken worden. Maak eventueel weer een top 3. Ieder mens kan nu eenmaal altijd een paar dingen goed onthouden en mogelijk ook toepassen. De overige punten natuurlijk wel opschrijven en in een verslag opnemen. • Vraag bijvoorbeeld iedere deelnemer wat hij/zij nu vanaf morgen van de genoemde oplossingen gaat toepassen. Maak het heel concreet. • Laat bijvoorbeeld iemand oefenen, in een klein rollenspel, waarin één persoon het familielid is en de ander zichzelf. <p>Toelichting bij voorbeeldcasus: Mogelijke oplossingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leidinggevende bespreekt mogelijkheden met meneer Allard, ook met betrekking tot vragen over andere bewoners. • Leidinggevende of EVV-er heeft wekelijks op een vaste tijd een praatje met meneer van ongeveer een kwartier. • Verzorgenden hebben een uitnodigende houding naar meneer, hij is welkom, zij mijden hem niet. Dit kan geoefend worden tijdens de bijeenkomst. • Verzorgenden kunnen zijn vragen en adviezen aanhoren, maar hoeven zich daarover niet direct te verantwoorden. • Vraag andere disciplines (fysiotherapeut, activiteitenbegeleider, ergotherapeut, psycholoog) ook met meneer te praten over hun aandeel in de zorg voor zijn vrouw. Dan verdeel je het contact over meerdere personen met verschillende achtergrond. • Meneer Allard voorstellen lid van de familiaaraad te worden of een andere taak op zich te nemen.
<p>Stap 5 Terugkijken/ theorie/achtergrondinformatie bespreken</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Maak hier een koppeling naar de bijgeleverde theorie: de rollen die mantelzorgers kunnen hebben (De Lange & Klingeman, 2007); Samenwerkingsvormen tussen mantelzorgers en verzorgenden (Ward-Griffin e.a. 2003); Wanneer lukt mantelzorg-zijn het beste; De mate van betrokkenheid. <p>Toelichting bij voorbeeldcasus: De samenwerkende relatie staat op de voorgrond.</p>